

Συνάντηση Μητσοτάκη - Ερντογάν

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

πλοίο «Fugro Gauss» κατά τις έρευνες πόντισης του καλωδίου οπτικής ίνας που διενεργούσε για το έργο μεταφοράς δεδομένων Ε.Ε. - Σαουδικής Αραβίας. Το ότι η Τουρκία έστειλε πολεμικά πλοία για να το εμποδίσουν δεν επιβεβαιώθηκε ποτέ, ωστόσο η γειτονική χώρα εξακολουθεί να συμπεριφέρεται σαν να είναι ο ναυτικός ηγεμόνας της περιοχής στη βούληση του οποίου θα πρέπει να πειθαρχούν όλες οι χώρες της ανατολικής Μεσογείου.

Αποτελεί πλέον διακηρυγμένη τουρκική θέση (με δηλώσεις από σημαντικά υπουργεία, όπως το Αμυνας) ότι η Αγκυρα δεν πρόκειται να επιτρέψει κανένα έργο στην ανατολική Μεσόγειο που δεν θα έχει την έγκρισή της ή που επικειρεί να παρακάμψει την Τουρκία. Αυτό ισχύει πρώτα και κύρια για το έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ (GSI), που πράγματι παρακάμπτει την Τουρκία, χωρίς όμως να αποκλείεται να στοχοποιηθούν και άλλα, μικρότερης εμβέλειας και γεωπολιτικής σημασίας έργα.

Στην Αθήνα έμπειροι διπλωμάτες αντιμετωπίζουν πλέον ως «σταθερά» την προσπάθεια της Τουρκίας να επιβάλει την άποψη πως στην ανατολική Μεσόγειο δεν μπορεί να γίνεται το σιδηροπλωμα χωρίς την άδειά της ή την έγκρισή της. Και ανεξάρτητα από το τι θα συμβεί τελικά με το καλώδιο GSI, αυτή η στάση των Τούρκων μπορεί να επεκταθεί και σε άλλα έργα μηδενικού ενδιαφέροντος για την ίδια, μόνο και μόνο για λό-

απαίτηση

Κορυφαία πρόκληση των Τούρκων η απαίτηση να ελέγχουν όλους τους διαδρόμους στη νοτιοανατολική Μεσόγειο

ξικό Σχεδιασμό, που διεκδικεί ούτε λίγο ούτε πολύ το μισό Αιγαίο. Και επειδή το τουρκολιβυκό μνημόνιο και τα δικαιώματα τα οποία επικαλείται συνεχώς βάσει αυτού η απέναντι πλευρά συνιστούν μια μόνιμη απειλή για το κλίμα ανάμεσα στις δύο χώρες, θα υπάρξει και προειδοποίηση να μη διανοηθεί η Αγκυρα να ξεκινήσει έρευνες σε δυνητικά ελληνικές θαλάσσιες ζώνες.

Η Ελλάδα σκοπεύει, πάντως, να περάσει και στην επίθεση, καθώς ο Κυριάκος Μητσοτάκης έχει προαναγγείλει ότι θα θέσει στον Τούρκο Πρόεδρο και το θέμα του casus belli, και μάλιστα την άρση του ως όρο για την άρση του ελληνικού βέτο στο θέμα της χρηματοδότησης της Τουρκίας από τον ευρωπαϊκό μηχανισμό Safe. Η σύνδεση των δύο αυτών θεμάτων έχει ενοχλήσει πολύ την Αγκυρα, όπως έχει διαφανεί από τις δηλώσεις του Ερντογάν, αλλά και του υπουργού Αμυνας Γιασάρ Γκιουλέρ, που ζήτησε να μην εμπλέκονται διμερή ζητήματα σε πολυμερείς διαπραγματεύσεις. Διπλωματικές πηγές θεωρούν δεδομένο πως το συγκεκριμένο θέμα θα προκαλέσει μεγάλη ένταση στη συνάντηση.

Ενα επιπλέον «αγκάθι» είναι ότι το άλλοτε καλό κλίμα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις έχει επιδεινωθεί. Οι ελληνοτουρκικές συ-

Ο ΜΟΝΙΜΟΣ αναπρόσωπος της Τουρκίας στον ΟΗΕ έστειλε επιστολή τον περασμένο μήνα στον πρόεδρο του Συμβουλίου Ασφαλείας στην οποία έκανε λόγο για καταπίεση της «τουρκικής» μειονότητας στη Θράκη και στα Δωδεκάνησα

Συνθήκης της Λωζάννης, ενώ προσπαθεί να καλλιεργήσει κλίμα ότι η μειονότητα καταπιέζεται και ότι η Ελλάδα συρρικνώνει τα δικαιώματά της. Το τελευταίο διάστημα και σε μνημιαία βάση πλέον, κάποιοι υψηλόβαθμοι Τούρκοι αξιωματούχοι θα κάνουν δηλώσεις για την καταπίεση της «τουρκικής» μειονότητας από την Ελλάδα. Την αρχή έκανε ο Φιντάν στη συνεδρίαση του Οργανισμού Ισλαμικής Συνεργασίας τον Ιούνιο στην Κωνσταντινούπολη, όπου όχι μόνο επανέφερε τη ρητορική περί «τουρκικής μειονότητας», αλλά τόνισε και ότι «η τουρκική μειονότητα στη δυτική Θράκη και ο τουρκικός πληθυσμός των Δωδεκανήσων στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν σοβαρές παραβιάσεις που τους εμποδίζουν να απολαύσουν ακόμη και τα πιο βασικά δικαιώματα και ελευθερίες».

Εναν μήνα αργότερα, στις 24 Ιουλίου, σε δηλώσεις του με αφορμή τα 30 χρόνια από τον θάνατο του Αχμέτ Σαδίκ, ο ίδιος ο Ερντογάν έγραψε ότι «με όλες μας τις δυνάμεις θα συνεχίσουμε να στεκόμαστε στο πλευρό της τουρκικής μειονότητας της δυτικής Θράκης».

Η επιστολή

Σε συνέχεια των τουρκικών προκλήσεων, τη σκυτάλη πήρε ο μόνιμος αντιπρόσωπος της Τουρκίας στον ΟΗΕ, Αχμέτ Γιλνιτζί, ο οποίος τον Αύγουστο έστειλε επιστολή στον πρόεδρο του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ όπου κάνει λόγο για καταπίεση της «τουρκικής» μειονότητας στη Θράκη και στα Δωδεκάνησα, αναφέροντας μάλιστα ρητά τα θέματα της εκλογής μουφτীদের, της ίδρυσης δίγλωσσων νηπιαγωγείων και της αναγνώρισης της «τουρκικής ταυτότητας» με την ίδρυση συλλόγων που φέρουν τον όρο «τουρκικός» στον τίτλο τους.

«Η Ελλάδα συνεχίζει να αρνείται τα απαραίτητα δικαιώματα της τουρκικής μειονότητας στη δυτική Θράκη και στα Δωδεκάνησα. Λόγω συστηματικών πολιτικών διακρίσεων, η τουρκική μειονότητα στερείται του δικαιώματος εκλογής των δικών της θρησκευτικών ηγετών. Τα αιτήματά τους για την ίδρυση ιδιωτικών δίγλωσσων (ελληνοτουρκικών) νηπιαγωγείων απορρίπτονται. Η τουρκική μειονότητα που διαμένει στα νησιά Ρόδο και Κω στερείται βασικών αναγκών, όπως η εκπαίδευση στην τουρκική γλώσσα και η ύπαρξη χώρων λατρείας», ανέφερε μεταξύ άλλων ο Τούρκος διπλωμάτης.

Όλα αυτά δεν δημιουργούν τις πλέον ιδανικές συνθήκες για τη συνάντηση Μητσοτάκη - Ερντογάν, ούτε και τις προσδοκίες ότι αυτή θα δώσει κάποια σημαντική ώθηση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Εμπειρος διπλωμάτης, μάλιστα, εκτιμά πως ακόμα και μια συμφωνία για τη σύγκληση του Ανώτατου Συμβουλίου Συνεργασίας θα είναι δύσκολο να επιτευχθεί.

γους προβολής ισχύος. Όλα αυτά την ώρα που η Αθήνα έχει αναγάγει τη διασυνδεσιμότητα σε κορυφαία προτεραιότητα και ετοιμάζει ποντίσεις καλωδίων από την ηπειρωτική Ελλάδα προς τα Δωδεκάνησα και το βόρειο Αιγαίο.

Το θέμα του καλωδίου GSI και η τουρκική στάση αναμένεται να είναι από τα ζητήματα που θα θέσει ο Κυριάκος Μητσοτάκης στον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Αλλωστε αυτό το ζήτημα επιβάρυνε περισσότερο από κάθε άλλο τις διμερείς σχέσεις τον τελευταίο χρόνο, κάνοντας την Τουρκία να αντιδράσει και σε άλλες πρωτοβουλίες, απολύτως νόμιμες και απολύτως συμβατές με το Διεθνές Δίκαιο, όπως ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός και τα Θαλάσσια Περιβαλλοντικά Πάρκα. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο πρωθυπουργός δεν θα παραμείνει σιωπηλός στο θέμα των τουρκικών θαλάσσιων πάρκων τα οποία οριοθετούνται από τη γειτονική χώρα σε περιοχές που παραβιάζεται ξεκάθαρα δυνητική ελληνική ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδα, ούτε για τον τουρκικό Θαλάσσιο Χωροτα-

ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ της Αγκυρας βρέθηκε πριν από έναν μήνα το ερευνητικό πλοίο «Fugro Gauss»

ναντίσεις ατόνησαν έντονα το τελευταίο εξάμηνο και οι υπουργοί Εξωτερικών, που κάποτε μιλούσαν κάθε δύο εβδομάδες, πλέον αντιπαράθρονται δημόσια και σε υψηλούς τόνους. Πρόσφατα ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Χακάν Φιντάν κατηγορήσε την Ελλάδα για έλλειψη αυτοπεποίθησης και προκλητικά προειδοποίησε την Ελλάδα να μην ανοίγει πόρτα σε κρίσεις που πιθανόν να έχουν κόστος, ενώ κατηγορήσε τους Έλληνες πολιτικούς ότι ασκούν φτηνή πολιτική και καλλιεργούν αντιτουρκικό μένος. Από την πλευρά του, ο Γ. Γεραπετρίτης απάντησε σε υψηλούς τόνους: «Η Ελλάδα ούτε φοβικά σύνδρομα έχει ούτε προσδιορίζεται σε αναφορά με την Τουρκία. Δεν δεχόμαστε υποδείξεις από κανέναν». Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι πλέον και η ηρεμία στο πεδίο, που ήταν το σήμα κατατεθέν της ελληνοτουρκικής προσέγγισης, σιγά-σιγά αρχίζει να περνά στο παρελθόν. Οι παραβάσεις και οι παραβιάσεις (ακόμα και οπλισμένων αεροσκαφών, για πρώτη φορά ύστερα από 30 μήνες) επανέρχονται στο προσκήνιο.

Η μειονότητα

Το τελευταίο, αλλά όχι λιγότερο σημαντικό «αγκάθι» είναι το ζήτημα της μουσουλμανικής μειονότητας στην Ελλάδα, την οποία η Αγκυρα επιμένει να αποκαλεί τουρκική, κατά παράβαση της